

กฎหมายและนโยบายเกี่ยวกับชาวจีนต่างด้าวในรัชสมัย
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ. ๒๔๑๑ - ๒๔๕๓)
Law and Policy Relating to the Oversea Chinese in the Reign of
King Rama V (2411 - 2453 B.E.)

นิก สุนทรธัย
ธงทอง จันทรางศุ

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
ปีการศึกษา ๒๕๓๗

1000903614

ชื่อเรื่อง	กฎหมายและนโยบายเกี่ยวกับชาวจีนต่างด้าวในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ.2411 – 2453)
ผู้วิจัย	อาจารย์นิศ สุนทรธัย รองศาสตราจารย์รองทอง จันทร์รางคู่
สถาบัน	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
ปีที่พิมพ์	พ.ศ. 2543
สถานที่พิมพ์	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
แหล่งที่เก็บรายงานฉบับสมบูรณ์	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
จำนวนหน้างานวิจัย	137 หน้า
คำสำคัญ	กฎหมายและนโยบาย ชาวจีนต่างด้าว พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
ลิขสิทธิ์	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

บทคัดย่อ

ชาวจีนต่างด้าวเป็นชนกลุ่มน้อยที่ได้อพยพหลังไหลเข้ามาตั้งรกรากทำมาหากินในราชอาณาจักรสยามแต่ครั้งโบราณ และมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในช่วงยุคต้นรัตนโกสินทร์ โดยเฉพาะในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ผลการวิจัย แสดงให้เห็นว่า นโยบายเกี่ยวกับชาวจีนต่างด้าวในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวประกอบไปด้วย นโยบายอันเกิดจากผลกระทบเนื่องจากสิทธิภาพนอกอาณาเขตและการเป็นคนในบังคับของต่างชาติ นโยบายปฏิบัติเสมือนคนในชาติที่ให้เสรีภาพในการค้าขายภายในราชอาณาจักร เสรีภาพในการอยู่อาศัย การเลื่อนฐานะของชาวจีนต่างด้าวและการแปลงสัญชาติเป็นชาวไทย นโยบายผ่อนปรน แก้ไขแบบค่อยเป็นค่อยไปและช่วยเหลือในเรื่องที่ทรงมีแนวพระราชดำริว่าไม่สามารถยกเลิกได้ทันที อาทิ การพนัน หอย ผืน เป็นต้น และนโยบายปราบปรามกรณีชาวจีนต่างด้าวก่อความไม่สงบและประพฤติผิดกฎหมายบ้านเมือง ในส่วนของกฎหมายที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงตราขึ้นใช้บังคับแก่ชาวจีนต่างด้าวหรือเกี่ยวข้องกับชาวจีนต่างด้าวแบ่งได้เป็น 4 ลักษณะ คือ กฎหมายเกี่ยวกับการค้าและอาชีพของชาวจีนต่างด้าว อาทิ กิจการโรงรับจำนำ กิจการรถลาก กฎหมายเกี่ยวกับการภาษีอากร การจัดเก็บภาษีผ่อนเบี่ย ผืนและหอย กฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยและมั่นคงในราชอาณาจักร ในการปราบปรามอั้งยี่และในกรณีที่ชาวจีนต่างด้าวก่ออาชญากรรมและประกาศต่างๆ

ผลกระทบทางสังคมอันเกิดจากนโยบายและกฎหมายก่อให้เกิดการยอมรับในวิทยาการใหม่ที่ชาวจีนนำมาเผยแพร่โดยการตรากฎหมายรองรับเพื่อความสะดวกเรียบร้อย เกิดความรู้ลึกซึ้งและผูกพันแก่แผ่นดินที่ตนอาศัยและทำมาหากิน การยอมรับในสถาบันพระมหากษัตริย์ เกิดการขยายตัวของชุมชนเมือง การใช้นโยบายปราบปรามอย่างเด็ดขาด ในบางเรื่องอาจจะไม่ได้ผล เพราะทำให้ชาวจีนเดือดร้อน จึง

ทรงหันมาใช้นโยบายผ่อนปรน ผลกระทบทางเศรษฐกิจย่อมก่อให้เกิดรายได้หลักของรัฐในการจัดเก็บภาษี การผูกขาดทางการค้าของชาวจีนต่างด้าว ความสูญเสียทางเศรษฐกิจเมื่อชาวไทยนำรายได้ของตนมาใช้ จ่ายในบ่อนเบี้ย หวย และฝิ่น ส่วนกรณีการเกิดอั้งยี่และการก่ออาชญากรรมของชาวจีนต่างด้าวย่อมส่งผลกระทบในทางความมั่นคงในราชอาณาจักรและทำให้รัฐต้องใช้งบประมาณจำนวนมากในการปราบปราม และดูแล

กฎหมายและนโยบายดังกล่าว เอื้อประโยชน์ให้ชาวจีนต่างด้าวและชาวไทยต่างอยู่ร่วมกัน ประสานสัมพันธ์บนพื้นฐานของศาสนา วัฒนธรรมประเพณี คติความเชื่อที่คล้ายคลึงกัน และความรู้สึกผูกพันและจงรักภักดีต่อองค์พระมหากษัตริย์ตลอดมาตราบจนปัจจุบัน

Research Title : Law and Policy Relating to the Oversea Chinese in the Reign of King Rama V (2411 – 2453 B.E.)

Researcher : Mr. Nick Soonthorndha
Assoc. Prof. Tongthong Chandransu

Institution : Huachiew Chalermprakiet University

Year of Publication : 2000 A.D.

Publisher : Huachiew Chalermprakiet University

Sources : Huachiew Chalermprakiet University

No. of Pages : 137 PAGES

Key Words : Law and Policy, Oversea Chinese, King Rama V

Copyright : Huachiew Chalermprakiet University

Abstract

The overseas Chinese are the group of Chinese people who had immigrated and settled down in the Kingdom of Siam since the ancient time and the number had increased more from early Rattanakosin Period until the reign of King Rama V

This research presents the policies relating the overseas Chinese in the reign of King Rama V which are the ones arising from the effect of the extra – territorial and being the subject of the western countries, the policy of national treatment which provided freedom of trade and settlement in the kingdom, the promotion of Chinese's status and the nationalization, the gradual policy change and support in some situations in which His Majesty the King could not abolish social activities immediately such as gambling, lottery and opium addiction. The policy on the security and public order, to suppress the Chinese's secret society offences and crime, are also established. The Law relating the overseas Chinese's can be divided into 4 categories : ones relating to commerce and occupation, security and public order, taxation and the general declarations.

Their effects to the Thai society were the acceptance of the Chinese intellectual things by law, including their loyalty to the Thai royal monarchy system and taking the kingdom as their homeland. This led to the spread of urban community. The good economic effects can be said to be the main income from collecting taxes ; however, the overseas Chinese's commercial monopoly has influenced Thai domestic economy since then. Furthermore , the economic loss

caused by Thai people's excessive expenses on gambling, lottery and opium smoking.

Besides, the King Rama V himself spent much of his budget on the suppression of Chinese's secret society offences and crime.

Those kinds of law and policies offered the Thai and the oversea Chinese a sheer benefits to enhance their relationship and live together peacefully. Based on the similar religion, the Thai and Chinese custom , culture , as well as their thoughts and beliefs are almost the same. Most importantly, both Thai and Chinese's pay much respect to His Majesty the King.

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัย ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้กรุณาสับสนุนเงินทุนวิจัย เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระผู้ทรงเปี่ยมด้วยพระมหากรุณาธิคุณต่อชาวจีนในประเทศไทยเป็นอเนกปริยาย กับทั้งเพื่อร่วมเฉลิมฉลองเนื่องในมหามงคลสมัยที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๖ รอบ ในวันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๔๒

การวิจัยนี้จะสำเร็จลุล่วงมิได้ หากปราศจากความอนุเคราะห์จากอาจารย์ฤทธิชัย เตชะมัทธอนันท์ และเจ้าหน้าที่ศูนย์บรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่ได้เป็นธุระติดต่อเพื่อให้ได้มาซึ่งเอกสารอ้างอิงจากหน่วยงานต่างๆ ขอขอบคุณเพื่อนร่วมใจที่ขอจดหมายเหตุแห่งชาติ สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาจารย์จันตรี สีนุสุมฤกษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย อาจารย์โสมภณ พุกบางจาก คุณวิชพล ไชยพร คุณทรงธรรม แสงแก้ว ผู้ให้ความช่วยเหลือด้านเอกสารและข้อมูลต่างๆ อันเป็นประโยชน์แก่งานวิจัย

คณะผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยเรื่อง "กฎหมายและนโยบายเกี่ยวกับชาวจีนต่างด้าวในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ. ๒๔๑๑-๒๔๕๓)" นี้ จักเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจทั่วไป สำหรับความต้อันพึงบังเกิดขึ้นจากงานวิจัยในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อมถวายเป็นราชพลีบูชาพระมหากรุณาธิคุณในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว กับทั้งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ผู้ทรงพระคุณอันมหาประเสริฐ ต่อประเทศชาติและประชาชนชาวไทย รวมถึงชาวจีนผู้มีโอกาสได้อาศัยร่มพระบรมโพธิสมภารแห่งสมเด็จพระมหากรุณาธิคุณทั้งสองพระองค์ ทรงเป็นที่พึ่งอันอุดมโดยเสมอหน้า ยิ่งความผาสุกสวัสดิ์และความสามัคคีปรองมอดของทุกหมู่ชนในชาติตลอดมา